

Ennakkovaikutusten arviointi /Hytölän koulun lakkauttaminen

Siv.ltk 9.4.2024 § 41

Khall. 15.4.2024 § 34

Kvalt.22.4.2024 § 7

Vaihtoehto 0: Hytölän koulu jatkaa koko palveluverkkoselvitystyön tarkasteluajanjakson (lv. 2029–2030) ajan, vuosittain tarkasteltava

Lapunmäki

	24-25	25-26	26-27	27-28	28-29	29-30
0	17	11	13	11	17	13
1	16	14	9	11	9	13
2	19	16	14	9	11	9
3	19	19	16	14	9	11
4	11	19	19	16	14	9
5	15	11	19	19	16	14
6	9	15	11	19	19	16
7	28	22	22	22	26	22
8	33	28	22	22	22	26
9	29	33	28	22	22	22
Yht.	196	188	173	165	165	155

Hytölä

	24-25	25-26	26-27	27-28	28-29	29-30
0	0	0	0	0	0	0
1	1	3	2	2	2	4
2	2	1	3	2	2	2
3	1	2	1	3	2	2
4	5	1	2	1	3	2
5	3	5	1	2	1	3
6	7	3	5	1	2	1
Yht.	19	15	14	11	12	14

Tätä vaihtoehtoa tulee tarkastella opetuksen tarkoituksenmukaisen järjestämisen näkökulmasta: millaisilla oppilasmäärillä opetusta on tarkoituksenmukaista järjestää. Tässä vaihtoehdossa oppilasmääriä tulisi tarkastella vuosittain ja niin oppilaat, huoltajat kuin henkilökunta olisivat jatkuvan epävarmuuden alla koulun tulevaisuuden osalta. Konneveden kunnassa viimeisimmät koulujen lakkauttamispäätökset (2008) on tehty siten, että ko. koulu lakkautetaan, kun oppilasmäärä laskee alle 20 oppilaan (Särkisalon koulu ja Sirkkamäen koulu 2009). Sen sijaan yleistä periaatepäätöstä Konneveden kunnassa ei ole tehty, että oppilasmäärän laskettua tietyn rajan alle, koulu lakkautetaan. Koko koulun oppilasmäärä vastaa jo tulevana syksynä kokonaisuudessaan yhden opetusryhmän keskimääräistä oppilasmäärää.

Kuntalaisvaikutukset (erityisesti lapsivaikutusten arviointi)

- Koulukuljetusten piirissä olevien oppilaiden määrään ei muutoksia, paitsi oppilasmäärän vähenemisen myötä. Itse kuljetut koulumatkat lisäävät liikuntaa ja sen myötä edelleen terveyttä ja hyvinvointia. Koulumatkoihin käytettävä aika ei lisääny nykyisestä.
- Koulurakennus säilyy kunnan omistuksessa ja kyseisiä tiloja voidaan tarjota harrastus- ja kokoontumistiloiksi.

- Opetusryhmien tarkoituksenmukainen jakaminen on haasteellista ja epäsuhtaista. Yhdysluokkavaihtoehtona saattaa olla esim. 1.–4. lk. ja 5.–6. lk. Tällaisen yhdysluokkaopetuksen toteuttaminen oppilaan ikätasoa vastaavaksi on pedagogisesti erittäin haastavaa. Oppilaan saama opetus useita vuosiluokkia kattavassa yhdysluokkaopetuksessa poikkeaa merkittävästi siitä, miten opetus on mahdollista järjestää yhden luokkatason tai kahden luokan yhdysluokkaopetuksessa. Alkuopetuksen pedagogiikka eroaa ylempien vuosiluokkien pedagogiikasta, mikä lisää eri vuosiluokkien yhdistämisen haasteita. Tällä saattaa olla negatiivinen vaikutus oppilaan oppimiseen ja hyvinvointiin. Oppituntien suunnittelu edellyttää paljon ennakkosuunnittelua, jotta yhdysluokkaopetus toimii sujuvasti. Lisäksi yhdysluokkaopetuksen muuttuessa haasteellisemmaksi ohjaajaresurssin riittävyyttä tulee tarkastella.
- Yhdysluokkapedagogiikan vahvuutena voidaan kuitenkin nähdä eri-ikäisten lasten roolin muuttuminen vuorovuosittain luokan pienimmistä isoimmiksi. Yhdysluokkapedagogiikka tarjoaa mahdollisuuden pienemmille kuulla jo ennalta, mitä isommat opiskelevat ja isommille tilaisuuden kerrata edellisvuoden asioita oman opiskelun sivussa, kun asiaa käsitellään pienempien kanssa.
- Yhdysluokkaopetuksessa opettajalla on vähemmän aikaa tarjota henkilökohtaista ohjausta ja läsnäoloa. Toisaalta tämä saattaa kasvattaa oppilasta ottamaan enemmän vastuuta omista tekemisistään ja taas toisaalta tämä voi aiheuttaa oppilaalle keskittymisen vaikeuksia omassa opiskelussaan.
- Pieni vertaisryhmä tuo haasteita mm. kaverisuhteisiin ja kaveritaitojen opetteluun, osallisuuteen, vertaisoppijuuteen ja -kontakteihin. Samanaikaisesti kanssakäyminen eri-ikäisten lasten välillä on laajempaa, kuin isommissa kouluissa.
- Eri ikäisten yhteistyö monipuolistaa oppimisen mahdollisuuksia, toisaalta vähäinen oppilasmäärä haastaa ryhmä- ja parityöskentelyä.
- Opetussuunnitelman mukaisen vertaisoppimisen ja –arvioinnin toteuttaminen on haastavaa.
- Tuen järjestäminen riittävässä laajuudessa oppilaan oikeuksia toteuttaen on haastavaa. Tiukentuneet ohjeistukset (Opetushallitus) edellyttävät erityisen tuen oppilaille koko-aikaista erityisluokanopettajan opetusta kaikissa niissä oppiaineissa, joissa oppilaalla on yksilöllistetty oppimäärä. Nykyisillä resursseilla tätä ei ole mahdollista toteuttaa täysimääräisesti millään Konneveden koululla. Kyläkoulujen osalta resursointi on ollut hankeavustusten varassa. Vaihtoehtona voi olla, että osalle oppilaista lähikouluksi joudutaan erityisen tuen tarpeen perusteella määrittelemään Lapunmäen yhtenäiskoulu.
- Opiskeluhuollon näkökulmasta haasteet kohdistuvat alakoulujen oppilaiden hajautumiseen useaan eri yksikköön. Opiskeluhuollon henkilöstöllä menee konkreettista työaika yksiköiden välisiin matkoihin sekä useamman opiskeluhoitoryhmän kanssa tehtävään yhteistyöhön. Hyvinvointialue rajaa ja valvoo opiskeluhuollon henkilöstönsä työaika tarkasti. Oppilaiden kannalta olisi helpompi ja nopeampi saada opiskeluhuollon palveluita, jos opiskeluhoitopalvelut olisivat keskitettyinä yhteen yksikköön. Kyläkouluilla palveluita on tarjolla lähes yksinomaan vain tarvittaessa.
- Taito- ja taideaineiden opetustilat poikkeavat eniten toisistaan, eivätkä tarjoa yhdenvertaisia mahdollisuuksia näiden aineiden opiskeluun. Erityisesti käsityön opetustilat ja -välineet ovat laadultaan ja käytettävyydeltään kyläkouluilla heikommalla tasolla kuin Lapunmäen koululla. Myös digitaalisten oppimisympäristöjen tasoissa on eroja.
- Lähikoulun jatkuminen säilyttää turvallisuuden tunnetta. Oppilaiden kuulemistilaisuuden näkemyksissä korostuu tunne oman tutun koulun turvallisuudesta.
- Harrastamisen Suomen mallin kerhojen pienempi tarjonta Hytölän koulun osalta verrattuna Lapunmäen yhtenäiskoulun kerhotarjontaan.
- Kuntalaisnäkökulmasta tulisi pyrkiä mahdollisimman tasapuoliseen ja tehokkaaseen resurssien käyttämiseen.

- Kyläkoulun säilyttämisen voi olettaa tukevan kylien elinvoimaisuutta, toisaalta lakkautettu kyläkoulu voi saada uuden elämän muussa käytössä ollen osa kylän maisemaa ja elinvoimaa.
- Koulukuljetukset säilyvät lähtökohtaisesti nykyisellä tasolla, joten ei merkittäviä ympäristövaikutuksia verrattuna nykytilaan. Yleisesti kunnan oppilasmäärien pienentyessä, koulukuljetuksia saattaa tarvita jatkossa nykyistä harvempi, millä on positiivisia ympäristövaikutuksia.
- Kouluruoan kuljetusten osalta ympäristövaikutukset säilyvät nykyisellään.
- Koulutoiminnan jatkuessa myös koulurakennuksen ja sen ympäristön ylläpitoa jatketaan, jolloin koko kiinteistö, mukaan lukien myös koulun ulkoliikuntapaikat, pysyy kunnossa.

Organisaatio ja henkilöstövaikutukset

- Pedagogisesti haasteelliset yhdysluokkayhdistelmät voivat johtaa henkilöstön vaihtuvuuteen tai saatavuusongelmiin. Lisäksi yhdysluokkaopetuksen muuttuessa haasteellisemmaksi ohjaajaresurssin riittävyyttä tulee tarkastella.
- Henkilöstön määrä kasvaa suhteessa lapsimääriin.
- Erityisen tuen järjestäminen joudutaan arvioimaan uudelleen.
- Koko koulun toiminta vähäisellä henkilöstömäärällä on haasteellista. Erityisesti sijaisjärjestelyt haastavat ja ns. hätätilanteisiin on varauduttava huolellisesti ennakoon.
- Yhdistelmätyöntekijän mahdollinen eläköityminen loppuvuodesta 2024 aiheuttaa mahdollisesti työn uudelleen organisointia, tai rekrytoinnin ravinto- ja siivouspalveluyksikössä. Kiinteistöhuollon osalta ei merkittäviä henkilöstövaikutuksia.

Taloudelliset vaikutukset

- Kiinteistöhoitoa ja ylläpitoa voidaan jatkaa entisellään n. 1–2 vuotta, ilman merkittäviä lisäpanostuksia. Kiinteistön ylläpitoon ja korjaamiseen on panostettava taloudellisesti enemmän, mikäli koulutoiminta jatkaa tätä pidempään. Pitkän tähtäimen suunnitelman mukaisesti tämä tarkoittaa n. 15 000–30 000 euron lisäpanostuksia käyttötalouteen, tai investointeihin vuosittain.

Yritysvaikutukset

- Ei merkittäviä vaikutuksia nykytilanteeseen

Mahdolliset muut vaikutukset

- Lähiseudulle mahdollisesti avautuvat uudet työpaikat saattavat houkuttaa lapsiperheitä muuttamaan Hytölän koulun oppilaaksi ottamisen alueelle.

Yhteenveto vaikutusten arvioinnista

	Plussat	Miinukset
Kuntalaisvaikutukset	Lähikoulu säilyy omalla kylällä, oppilaat jatkavat koulua tutussa kouluympäristössä. Kylien elinvoima säilyy ennallaan.	Yhdysluokkaopetuksen laajeneminen -> pedagogiset näkökulmat. Erityisen tuen järjestämisen haasteet. Opiskeluhuollon resurssointi. Vuosittainen tarkastelu -> epävarmuuden ylläpito. Perusopetuksen resurssien kohdentaminen pieniin yksiköihin. HSM kerhotarjonta vähäistä
Ympäristövaikutukset	Ei vaikutusta nykytilanteeseen verrattuna.	Ei vaikutusta nykytilanteeseen verrattuna.
Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset	Henkilöstöresurssin suhteellinen lisääntyminen oppilasmääriin suhteutettuna.	Henkilöstöresurssin kohdentaminen entistä pienemmälle oppilasmäärälle.

		Mahdolliset rekrytointi- /pitohaasteet haastaviin yhdysluokkayhdistelmiin. Vähäisen henkilöstöressurin tuomat haasteet esim. poissaolotilanteissa sekä ns. häätätilanteissa.
Taloudelliset vaikutukset		Kiinteistön käyttötalous- ja investointikustannukset voivat kasvaa n. 1–2 vuoden toiminnan jälkeen n. 15 000–30 000 euroa
Yritysvaikutukset	Vähäisesti työllistäviä vaikutuksia mm. kiinteistönhuolto toimialalle. Mahdollisesti parempi työvoiman saatavuus.	

Vaihtoehto 1.1. Hytölän koulun lakkauttaminen 1.8.2025 alkaen, opetusta annetaan vuosiluokille 1–6 lukuvuonna 2024–2025

Lapunmäki

	24-25	25-26	26-27	27-28	28-29	29-30
0	17	11	13	11	17	13
1	16	17	11	13	11	17
2	19	17	17	11	13	11
3	19	21	17	17	11	13
4	11	20	21	17	17	11
5	15	16	20	21	17	17
6	9	18	16	20	21	17
7	28	22	22	22	26	22
8	33	28	22	22	22	26
9	29	33	28	22	22	22
Yht.	196	203	187	176	177	169

Hytölä

	24-25	25-26	26-27	27-28	28-29	29-30
0	0					
1	1					
2	2					
3	1					
4	5					
5	3					
6	7					
Yht.	19	0	0	0	0	0

Kuntalaisvaikutukset (erityisesti lapsivaikutusten arviointi)

- Koulukuljetusten piirissä olevien oppilaiden määrään ei muutoksia, paitsi oppilasmäärän vähenemisen myötä. Itse kuljetut koulumatkat lisäävät liikuntaa ja sen myötä edelleen terveyttä ja hyvinvointia. Koulumatkoihin käytettävä aika ei lisäännä nykyisestä lukuvuonna 2024–2025.
- Koulurakennus säilyy kunnan omistuksessa ja kyseisiä tiloja voidaan tarjota harrastus- ja kokoontumistiloiksi ainakin lukuvuoden 2024–2025 ajan.

- Alkuopetusryhmän oppilasmäärän pieneneminen mahdollistaa oppilaalle henkilökohtaisen opetuksen ja luokanopettajan tuen, mikäli opetusta järjestetään omana alkuopetuksen ryhmänä. Mikäli alkuopetusryhmään yhdistetään 3.–4. luokkien opetus, henkilökohtaisen opetuksen ja ohjauksen määrä on vaarassa jäädä jopa hyvin vähäiseksi.
- Opetusryhmien tarkoituksenmukainen jakaminen on haasteellista ja epäsuhtaista. Yhdysluokkavaihtoehtona saattaa olla esim. 1.–4. lk. ja 5.–6. lk. Tällaisen yhdysluokkaopetuksen toteuttaminen oppilaan ikätasoa vastaavaksi on pedagogisesti erittäin haastavaa. Oppilaan saama opetus useita vuosiluokkia kattavassa yhdysluokkaopetuksessa poikkeaa merkittävästi siitä, miten opetus on mahdollista järjestää yhden luokkatason tai kahden luokan yhdysluokkaopetuksessa. Alkuopetuksen pedagogiikka eroaa ylempien vuosiluokkien pedagogiikasta, mikä lisää eri vuosiluokkien yhdistämisen haasteita. Tällä saattaa olla negatiivinen vaikutus oppilaan oppimiseen ja hyvinvointiin. Oppituntien suunnittelu edellyttää paljon ennakkosuunnittelua, jotta yhdysluokkaopetus toimii sujuvasti. Lisäksi yhdysluokkaopetuksen muuttuessa haasteellisemmaksi ohjaajaresurssin riittävyyttä tulee tarkastella.
- Yhdysluokkapedagogiikan vahvuutena voidaan kuitenkin nähdä eri-ikäisten lasten roolin muuttuminen vuorovuosittain luokan pienimmistä isoimmiksi. Yhdysluokkapedagogiikka tarjoaa mahdollisuuden pienemmille kuulla jo ennalta, mitä isommat opiskelevat ja isommille tilaisuuden kerrata edellisvuoden asioita oman opiskelun sivussa, kun asiaa käsitellään pienempien kanssa.
- Yhdysluokkaopetuksessa opettajalla vähemmän aikaa tarjota henkilökohtaista ohjausta ja läsnäoloa. Toisaalta tämä saattaa kasvattaa oppilasta ottamaan enemmän vastuuta omista tekemisistään ja taas toisaalta tämä voi aiheuttaa oppilaalle keskittymisen vaikeuksia omassa opiskelussaan.
- Pieni vertaisryhmä tuo haasteita mm. kaverisuhteisiin ja kaveritaitojen opetteluun, osallisuuteen, vertaisoppijuuteen ja -kontakteihin. Samanaikaisesti kanssakäyminen eri-ikäisten lasten välillä on laajempaa, kuin isommissa kouluissa.
- Eri ikäisten yhteistyö monipuolistaa oppimisen mahdollisuuksia, toisaalta vähäinen oppilasmäärä haastaa ryhmä- ja parityöskentelyä.
- Opetussuunnitelman mukaisen vertaisoppimisen ja –arvioinnin toteuttaminen on haastavaa
- Tuen järjestäminen riittävässä laajuudessa oppilaan oikeuksia toteuttaen on haastavaa. Tiukentuneet ohjeistukset (Opetushallitus) edellyttävät erityisen tuen oppilaille koko-aikaista erityisluokanopettajan opetusta kaikissa niissä oppiaineissa, joissa oppilaalla on yksilöllistetty oppimäärä. Nykyisillä resursseilla tätä ei ole mahdollista toteuttaa täysimääräisesti millään Konneveden koululla. Kyläkoulujen osalta resursointi on ollut hankeavustusten varassa. Vaihtoehtona voi olla, että osalle oppilaista lähikouluksi joudutaan erityisen tuen tarpeen perusteella määrittelemään Lapunmäen yhtenäiskoulu.
- Opiskeluhuollon näkökulmasta haasteet kohdistuvat alakoulujen oppilaiden hajautumiseen useaan eri yksikköön. Opiskeluhuollon henkilöstöllä menee konkreettista työaikaa yksiköiden välisiin matkoihin sekä useamman opiskeluhoitoryhmän kanssa tehtävään yhteistyöhön. Hyvinvointialue rajaa ja valvoo opiskeluhuollon henkilöstönsä työaikaa tarkasti. Oppilaiden kannalta olisi helpompaa ja nopeampaa saada opiskeluhuollon palveluita, jos opiskeluhoitopalvelut olisivat keskitettynä yhteen yksikköön. Kyläkouluilla palveluita on tarjolla lähes yksinomaan vain tarvittaessa.
- Taito- ja taideaineiden opetustilat poikkeavat eniten toisistaan, eivätkä tarjoa yhdenvertaisia mahdollisuuksia näiden aineiden opiskeluun. Erityisesti käsityön opetustilat ja -välineet ovat laadultaan ja käytettävyydeltään kyläkouluilla heikommalla tasolla kuin Lapunmäen koululla. Myös digitaalisten oppimisympäristöjen tasoissa on eroja.
- Lähikoulun jatkuminen säilyttää turvallisuuden tunnetta. Oppilaiden kuulemistilaisuuden näkemyksissä korostuu tunne oman tutun koulun turvallisuudesta.
- 1–3. luokkalaisten, jotka ovat lukuvuonna 2023–2024 Lapunmäellä joutuisivat vaihtamaan lukuvuodeksi koulua.

- Harrastamisen Suomen mallin kerhojen pienempi tarjonta Hytölän koulun osalta verrattuna Lapunmäen yhtenäiskoulun kerhotarjontaan.
- Kuntalaisnäkökulmasta tulisi pyrkiä mahdollisimman tasapuoliseen ja tehokkaaseen resurssien käyttämiseen

Ympäristövaikutukset

- Kyläkoulun säilyttämisen voi olettaa tukevan kylien elinvoimaisuutta, toisaalta lakkautettu kyläkoulu voi saada uuden elämän muussa käytössä ollen osa kylän maisemaa ja elinvoimaa.
- Koulukuljetukset säilyvät lähtökohtaisesti nykyisellä tasolla, joten ei merkittäviä ympäristövaikutuksia verrattuna nykytilaan. Yleisesti kunnan oppilasmäärien pienentyessä, koulukuljetuksia saattaa tarvita jatkossa nykyistä harvempi, millä on positiivisia ympäristövaikutuksia.
- Kouluruoan kuljetusten osalta ympäristövaikutukset säilyvät ensin nykyisellään, lv. 2025–2026 alusta ympäristövaikutukset vähenevät.
- Koulutoiminnan jatkuessa myös koulurakennuksen ja sen ympäristön ylläpitoa jatketaan, jolloin koko kiinteistö, mukaan lukien myös koulun ulkoliikuntapaikat, pysyy kunnossa. Koulutoiminnan loppuessa tulee ratkaistavaksi koulurakennuksen, sekä ulkoliikuntapaikkojen jatko.

Organisaatio ja henkilöstövaikutukset

- Pedagogisesti haasteelliset yhdysluokkayhdistelmät voivat johtaa henkilöstön vaihtuvuuteen tai saatavuusongelmiin. Lisäksi yhdysluokkaopetuksen muuttuessa haasteellisemmaksi ohjaajaresurssin riittävyyttä tulee tarkastella.
- Henkilöstön määrä kasvaa suhteessa lapsimääriin.
- Erityisen tuen järjestäminen joudutaan arvioimaan uudelleen.
- Koko koulun toiminta vähäisellä henkilöstömäärällä on haasteellista. Erityisesti sijaisjärjestelyt haastavat ja ns. hätätilanteisiin on varauduttava huolellisesti ennakoon.
- Yhdistelmätyöntekijän mahdollinen eläköityminen loppuvuodesta 2024 aiheuttaa työn uudelleen organisointia kevätkaudelle 2025 ravinto- ja siivouspalveluyksikössä. Koulutoiminnan loppuessa uuden yhdistelmätyöntekijän rekryointitarvetta ei ole. Kiinteistöhuollon osalta ei merkittäviä henkilöstövaikutuksia.

Taloudelliset vaikutukset

- Luokanopettajan resursointi 3 oppilaalle alkuopetuspedagogiikkaan keskittyen on kunnalle kallis resursointi. Luokanopettajan laskennallinen vuosipalkka on n. 60 000 € / v.
- Kiinteistöhoitoa ja ylläpitoa voidaan jatkaa entisellään ko. lukuvuosi, ilman merkittäviä lisäpanostuksia. Koulutoiminnan loppuessa vuosittaisista käyttötalouden kuluista jää pois n. 35 000 euroa (mm. siivous, ruokahuolto, kiinteistöhoito, palveluiden ostot). Rakennuksen pakollisia vuosittaisia ylläpitokuluja jää n. 25 000 euroa, mikäli rakennus pidetään kunnan omistuksessa (lämmitys, sähkö, vakuutukset, vesihuolto, jätehuolto ym.).

Yritysvaikutukset

- Suoria työllistämisaikutuksia tunnustetaan muutamalle toimialalle (kiinteistöhuolto sekä henkilökuljetukset).
- Vaikutukset melko pienet (sekä + että -).
- Välillisiä vaikutuksia ei tunnusteta olevan.
- Yrittäjät kokevat, että mahdollisilla kouluverkko muutoksilla on vaikutusta työntekijöiden saatavuuteen, toisaalta haaste tunnustetaan ilman mahdollisia muutoksiakin.
- Muista kunnista viesti on, ettei kyläkoulujen roolia ole tunnustettu kriittiseksi tekijäksi työntekijöiden saatavuuden osalta.
- Absoluuttista faktaa ei suuntaan tai toiseen ole saatavilla.
- Mahdollisilla kouluverkoston muutoksilla on vaikutuksia yrityksiin, mutta vähäisessä määrin.
- Aihetta ei nähdä kovinkaan kriittisenä tekijänä.
- Voidaan nähdä myös mahdollisuutena.

Yhteenveto vaikutusten arvioinnista

	Plussat	Miinukset
Kuntalaisvaikutukset	Lähikoulu säilyy omalla kylällä yhden lukuvuoden ajan, oppilaat jatkavat koulua tutussa kouluympäristössä ja valmistautuvat tulevaan muutokseen pidemmän aikaa.	Yhdysluokkaopetuksen laajeneminen -> pedagogiset näkökulmat. E erityisen tuen järjestämisen haasteet. Opiskeluhuollon resurssointi. Perusopetuksen resurssien kohdentaminen pieniin yksiköihin. 1–3. luokkalaiset, jotka ovat Lapunmäellä joutuisivat vaihtamaan lukuvuodeksi koulua.
Ympäristövaikutukset	Aluksi ei vaikutusta nykytilanteeseen verrattuna. Lakkautuksen jälkeen ruokakuljetusten osalta ympäristövaikutus vähenee. Koulukuljetusten osalta vaikutus marginaalinen.	Aluksi ei vaikutusta nykytilanteeseen verrattuna. Koulukuljetusten osalta vaikutus marginaalinen. Koulutoiminnan loppuessa tulee ratkaistavaksi koulurakennuksen, sekä ulkoliikuntapaikkojen jatko.
Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset	Aluksi henkilöstöresurssin suhteellinen lisääntyminen oppilasmääriin suhteutettuna. Koulutoiminnan loppuessa yhdistelmätyöntekijän rekrytoinnin tarvetta ei ole.	Aluksi henkilöstöresurssin kohdentaminen entistä pienemmälle oppilasmäärälle. Mahdolliset rekrytointi-/pitohaasteet haastaviin yhdysluokkayhdistelmiin. Vähäisen henkilöstöresurssin tuomat haasteet esim. Poissaolotilanteissa sekä ns. Hätätilanteissa. Lv. 2025–2026 alkaen vakituisen henkilöstön toimipaikan vaihtuminen.
Taloudelliset vaikutukset	Lv. 2025–2026 alkaen kiinteistön käyttötalous- ja investointikustannukset vähenevät, tai niitä jää kokonaan pois. Lv. 2025–2026 alkaen 1–2 määräaikaisen luokanopettajaresurssin väheneminen.	
Yritysvaikutukset		Lv. 2025–2026 alkaen vähäisesti työllistäviä vaikutuksia voi jäädä pois mm. kiinteistöhuolto toimialalle. Mahdollisesti heikompi työvoiman saatavuus.

Vaihtoehto 1.2. Hytölän koulun lakkauttaminen 1.8.2025 alkaen, opetusta annetaan vuosiluokille 3–6 lukuvuonna 2024–2025

Lapunmäki

	24-25	25-26	26-27	27-28	28-29	29-30
0	17	11	13	11	17	13
1	17	17	11	13	11	17
2	21	17	17	11	13	11
3	19	21	17	17	11	13
4	11	20	21	17	17	11
5	15	16	20	21	17	17
6	9	18	16	20	21	17
7	28	22	22	22	26	22
8	33	28	22	22	22	26
9	29	33	28	22	22	22
Yht.	199	203	187	176	177	169

Hytölä

	24-25	25-26	26-27	27-28	28-29	29-30
0	0					
1						
2						
3	1					
4	5					
5	3					
6	7					
Yht.	16	0	0	0	0	0

Kuntalaisvaikutukset (erityisesti lapsivaikutusten arviointi)

- Koulukuljetusten piirissä olevien oppilaiden määrään ei suuria muutoksia, paitsi oppilasmäärän vähenemisen myötä. Itse kuljetut koulumatkat lisäävät liikuntaa ja sen myötä edelleen terveyttä ja hyvinvointia. Pienillä oppilailla koulumatkoihin käytettävä aika lisääntyy hieman nykyisestä (Hytölä-Lapunmäki n. 6 km).
- Koulurakennus säilyy kunnan omistuksessa ja kyseisiä tiloja voidaan tarjota harrastus- ja kokoontumistiloiksi ainakin lukuvuoden 2024–2025 ajan.
- Opetusryhmiä vain yksi ja koulu toimii yksiopettajaisena. Yhdysluokkavaihtoehtona 3.–6. lk. Oppilaan saama opetus useita vuosiluokkia kattavassa yhdysluokkaopetuksessa poikkeaa merkittävästi siitä, miten opetus on mahdollista järjestää yhden luokkatason tai kahden luokan yhdysluokkaopetuksessa. Tällaisen yhdysluokkaopetuksen toteuttaminen oppilaan ikätasoa vastaavaksi on pedagogisesti haastavaa. Tällä saattaa olla negatiivinen vaikutus oppilaan oppimiseen ja hyvinvointiin. Oppituntien suunnittelu edellyttää paljon ennakkosuunnittelua, jotta yhdysluokkaopetus toimii sujuvasti. Lisäksi yhdysluokkaopetuksen muuttuessa haasteellisemmaksi ohjaajaresurssin riittävyyttä tulee tarkastella.
- Yhdysluokkapedagogiikan vahvuutena voidaan kuitenkin nähdä eri-ikäisten lasten roolin muuttuminen vuorovuosittain luokan pienimmistä isoimmiksi. Yhdysluokkapedagogiikka tarjoaa mahdollisuuden pienemmille kuulla jo ennalta, mitä isommat opiskelevat ja isommille tilaisuuden kerrata edellisvuoden asioita oman opiskelun sivussa, kun asiaa käsitellään pienempien kanssa.
- Yhdysluokkaopetuksessa opettajalla vähemmän aikaa tarjota henkilökohtaista ohjausta ja läsnäoloa. Toisaalta tämä saattaa kasvattaa oppilasta ottamaan enemmän vastuuta omista tekemisistään ja taas toisaalta tämä voi aiheuttaa oppilaalle keskittymisen vaikeuksia omassa opiskelussaan.

- Pieni vertaisryhmä tuo haasteita mm. kaverisuhteisiin ja kaveritaitojen opetteluun, osallisuuteen, vertaisoppijuuteen ja -kontakteihin. Samanaikaisesti kanssakäyminen eri-ikäisten lasten välillä on laajempaa, kuin isommissa kouluissa.
- Eri ikäisten yhteistyö monipuolistaa oppimisen mahdollisuuksia, toisaalta vähäinen oppilasmäärä haastaa ryhmä- ja parityöskentelyä.
- Opetussuunnitelman mukaisen vertaisoppimisen ja –arvioinnin toteuttaminen on haastavaa.
- Tuen järjestäminen riittävässä laajuudessa oppilaan oikeuksia toteuttaen on haastavaa. Tiukentuneet ohjeistukset (Opetushallitus) edellyttävät erityisen tuen oppilaille koko-aikaista erityisluokanopettajan opetusta kaikissa niissä oppiaineissa, joissa oppilaalla on yksilöllistetty oppimäärä. Nykyisillä resursseilla tätä ei ole mahdollista toteuttaa täysimääräisesti millään Konneveden koululla. Kyläkoulujen osalta resursointi on ollut hankeavustusten varassa. Vaihtoehtona voi olla, että osalle oppilaista lähikouluksi joudutaan erityisen tuen tarpeen perusteella määrittelemään Lapunmäen yhtenäiskoulu.
- Opiskeluhuollon näkökulmasta haasteet kohdistuvat alakoulujen oppilaiden hajautumiseen useaan eri yksikköön. Opiskeluhuollon henkilöstöllä menee konkreettista työaika yksiköiden välisiin matkoihin sekä useamman opiskeluhoitoryhmän kanssa tehtävään yhteistyöhön. Hyvinvointialue rajaa ja valvoo opiskeluhuollon henkilöstönsä työaika tarkasti. Oppilaiden kannalta olisi helpompi ja nopeampi saada opiskeluhuollon palveluita, jos opiskeluhoitopalvelut olisivat keskitettynä yhteen yksikköön. Kyläkouluilla palveluita on tarjolla lähes yksinomaan vain tarvittaessa.
- Taito- ja taideaineiden opetustilat poikkeavat eniten toisistaan, eivätkä tarjoa yhdenvertaisia mahdollisuuksia näiden aineiden opiskeluun. Erityisesti käsityön opetustilat ja -välineet ovat kyläkouluilla laadultaan ja käytettävyydeltään heikommat kuin Lapunmäen koululla. Myös digitaalisten oppimisympäristöjen tasoissa on eroja.
- Lähikoulun jatkuminen säilyttää turvallisuuden tunnetta. Oppilaiden kuulemistilaisuuden näkemyksissä korostuu tunne oman tutun koulun turvallisuudesta.
- Kuntalainnäkökulmasta tulisi pyrkiä mahdollisimman tasapuoliseen ja tehokkaaseen resurssien käyttämiseen

Ympäristövaikutukset

- Kyläkoulun säilyttämisen voi olettaa tukevan kylien elinvoimaisuutta, toisaalta lakkautettu kyläkoulu voi saada uuden elämän muussa käytössä ollen osa kylän maisemaa ja elinvoimaa.
- Koulukuljetukset säilyvät lähtökohtaisesti nykyisellä tasolla, joten ei merkittäviä ympäristövaikutuksia verrattuna nykytilaan. Yleisesti kunnan oppilasmäärien pienentyessä, koulukuljetuksia saattaa tarvita jatkossa nykyistä harvempi, millä on positiivisia ympäristövaikutuksia.
- Koulutoiminnan jatkuessa myös koulurakennuksen ja sen ympäristön ylläpitoa jatketaan, jolloin koko kiinteistö, mukaan lukien myös koulun ulkoliikuntapaikat, pysyy kunnossa. Koulutoiminnan loppuessa tulee ratkaistavaksi koulurakennuksen, sekä ulkoliikuntapaikkojen jatko.

Organisaatio ja henkilöstövaikutukset

- Koulun ainoana opettajana toimiminen on erittäin haasteellista. Pedagogisesti haasteelliset yhdysluokkayhdistelmät voi johtaa henkilöstön vaihtuvuuteen tai saatavuusongelmiin. Lisäksi yhdysluokkaopetuksen muuttuessa haasteellisemmaksi ohjaajaresurssin riittävyyttä tulee tarkastella.
- Erityisen tuen järjestäminen joudutaan arvioimaan uudelleen.
- Koko koulun toiminta minimalistisellä henkilöstömäärällä on haasteellista. Erityisesti sijaisjärjestelyt haastavat ja ns. hätätilanteisiin on varauduttava huolellisesti ennakkoon. Yhden opettajan koulussa riskienarviointi ennakoita saattaa olla jopa lähes mahdotonta ja riskien toteutumisen todennäköisyys kasvaa ja kertautuu.
- Yhdistelmätyöntekijän mahdollinen eläköityminen loppuvuodesta 2024 aiheuttaa työn uudelleen organisointia kevätkaudelle 2025 ravinto- ja siivouspalveluyksikössä. Koulutoiminnan

loppuessa uuden yhdistelmätyöntekijän rekryointitarvetta ei ole. Kiinteistöhuollon osalta ei merkittäviä henkilöstövaikutuksia.

Taloudelliset vaikutukset

- Yksi luokanopettaja vähemmän, kuin tällä hetkellä. Luokanopettajan laskennallinen vuosipalkka n. 60 000 € / v.
- Ohjaajaresurssia tulee tarkastella, koulunkäynninohjaajan resurssointi n. 30 000 € / v.
- Kiinteistöhoitoa ja ylläpitoa voidaan jatkaa entisellään ko. lukuvuosi, ilman merkittäviä lisäpanostuksia. Koulutoiminnan loppuessa vuosittaisista käyttötalouden kuluista jää pois n. 35 000 euroa (mm. siivous, ruokahuolto, kiinteistöhoito, palveluiden osto). Rakennuksen pakollisia vuosittaisia ylläpitokuluja jää n. 25 000 euroa, mikäli rakennus pidetään kunnan omistuksessa (lämmitys, sähkö, vakuutukset, vesihuolto, jätehuolto ym.).

Yritysvaikutukset

- Suoria työllistämisaikutuksia tunnustetaan muutamalle toimialalle (kiinteistöhuolto sekä henkilökuljetukset).
- Vaikutukset melko pienet (sekä + että -).
- Välillisiä vaikutuksia ei tunnusteta olevan.
- Yrittäjät kokevat, että mahdollisilla kouluverkko muutoksilla on vaikutusta työntekijöiden saatavuuteen, toisaalta haaste tunnustetaan ilman mahdollisia muutoksiakin.
- Muista kunnista viesti on, ettei kyläkoulujen roolia ole tunnustettu kriittiseksi tekijäksi työntekijöiden saatavuuden osalta.
- Absoluuttista faktaa ei suuntaan tai toiseen ole saatavilla.
- Mahdollisilla kouluverkoston muutoksilla on vaikutuksia yrityksiin, mutta vähäisessä määrin.
- Aihetta ei nähdä kovinkaan kriittisenä tekijänä.
- Voidaan nähdä myös mahdollisuutena.

Yhteenveto vaikutusten arvioinnista

	Plussat	Miinukset
Kuntalaisvaikutukset	Lähikoulu säilyy omalla kylällä yhden lukuvuoden ajan, 4.–6. lk. oppilaat jatkavat koulua tutussa kouluympäristössä ja valmistautuvat tulevaan muutokseen pidemmän aikaa.	3. luokkalaisen osalta tilanne on haastava useiden vaihdosten vuoksi. Yhdysluokkaopetuksen laajeneminen -> pedagogiset näkökulmat. Erityisen tuen järjestämisen haasteet. Opiskeluhuollon resurssointi. Perusopetuksen resurssien kohdentaminen pieniin yksiköihin. Yksiopettajaisen koulun tuomat haasteet.
Ympäristövaikutukset	Aluksi ei vaikutusta nykytilanteeseen verrattuna. Lakkautuksen jälkeen ruokakuljetusten osalta ympäristövaikutus vähenee. Koulukuljetusten osalta vaikutus marginaalinen.	Aluksi ei vaikutusta nykytilanteeseen verrattuna. Koulukuljetusten osalta vaikutus marginaalinen. Koulutoiminnan loppuessa tulee ratkaistavaksi koulurakennuksen, sekä ulkoliikuntapaikkojen jatko.

Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset	Koulutoiminnan loppuessa 1–2 määräaikaisen luokanopettajaresurssin väheneminen. Koulutoiminnan loppuessa yhdistelmätyöntekijäresurssin väheneminen.	Mahdolliset rekrytointi-/pitohaasteet haastaviin yhdysluokkayhdistelmiin ja yksioptajaiseen kouluun. Vähäisen henkilöstöresurssin tuomat haasteet esim. poissaolotilanteissa sekä ns. Hätätilanteissa. Vakituisen henkilöstön toimipaikan vaihtuminen asteittain.
Taloudelliset vaikutukset	Lv. 2025–2026 alkaen kiinteistön käyttötalous- ja investointikustannukset vähenevät, tai niitä jää kokonaan pois. Lv. 2024–2026 aikana 1–2 määräaikaisen luokanopettajaresurssin väheneminen.	
Yritysvaikutukset		Lv. 2025–2026 alkaen vähäisesti työllistäviä vaikutuksia voi jäädä pois mm. kiinteistöhuolto toimialalle. Mahdollisesti heikompi työvoiman saatavuus.

Vaihtoehto 2. Hytölän koulun lakkauttaminen 1.8.2024 alkaen

Lapunmäki + Hytölä

esiopetus keskitetty Lapunmäelle

Lapunmäen oppilasmäärä:

	24–25	25–26	26–27	27–28	28–29	29–30
0	21	11	17	12	18	15
1	17	17	11	13	11	17
2	21	17	17	11	13	11
3	20	21	17	17	11	13
4	16	20	21	17	17	11
5	18	16	20	21	17	17
6	16	18	16	20	21	17
7	28	22	22	22	26	22
8	33	28	22	22	22	26

9	29	33	28	22	22	22
Yht.	219	203	191	177	178	171

Kuntalaisvaikutukset (erityisesti lapsivaikutusten arviointi)

- Koulumatkan ja siihen käytetyn ajan piteneminen osalla oppilaista.
- Muutama yksittäinen oppilas lisää siirtyy koulukuljetusten piiriin.
- Koulurakennus ei välttämättä säily kunnan omistuksessa ja kyseisiä tilojen käyttö harrastus- ja kokoontumistiloiksi epävarmaa. Toisaalta lakkautettu kyläkoulu voi saada uuden elämän muussa käytössä ollen osa kylän maisemaa ja elinvoimaa.
- Uusi toimintaympäristö vaatii sopeutumista ja mm. pienestä ryhmästä hyötyvältä oppilaalta edellytetään sopeutumista enemmän. Tämä tulee huomioida ryhmäyttämisessä ja oppilaiden tutustuttamisessa Lapunmäen koulun käytänteisiin.
- Yhdysluokkapedagogiikan muuttuminen yhden luokka-asteen opiskeluksi. Opetuksessa voidaan keskittyä yhden oppiaineen opiskeluun ja opettajalla on sen myötä enemmän aikaa yksilölliseen ja pienryhmien ohjaukseen.
- Vertaisryhmän kasvaminen mahdollistaa uusien kaverisuhteiden muodostumisen. Sama asia voi aiheuttaa alkuvaiheessa hämmennystä.
- Isompi oppilasmäärä mahdollistaa ryhmä- ja parityöskentelyn monipuolistumista.
- Opetussuunnitelman mukaisen vertaisoppimisen ja –arvioinnin toteuttaminen on helpompaa.
- Oppilaiden tuen tarpeisiin voidaan vastata helpommin laajemman henkilöstöresurssin myötä.
- Opiskeluhuollon näkökulmasta resursoinnin haasteet helpottuvat alakoulujen oppilaiden jakautuessa harvempiin yksiköihin. Koska opiskeluhuollon henkilöstöllä menee konkreettista työaika yksiköiden välisiin matkoihin sekä useamman opiskeluhoitoryhmän kanssa tehtävään yhteistyöhön, Hytölän koulun lakkauttaminen vapauttaisi resurssia tähän. Hyvinvointialue rajaa ja valvoo opiskeluhuollon henkilöstönsä työaika tarkasti. Oppilaiden kannalta olisi helpompi ja nopeampi saada opiskeluhuollon palveluita, jos opiskeluhoitopalvelut olisivat keskitettynä yhteen yksikköön. Kyläkouluilla palveluita on tarjolla lähes yksinomaan vain tarvittaessa.
- Taito- ja taideaineiden opetustilat poikkeavat eniten toisistaan, eivätkä tarjoa yhdenvertaisia mahdollisuuksia näiden aineiden opiskeluun. Erityisesti käsityön opetustilat ja -välineet ovat kyläkouluilla laadultaan ja käytettävyydeltään heikommalla kuin Lapunmäen koululla. Myös digitaalisten oppimisympäristöjen tasoissa on eroja.

Ympäristövaikutukset

- Kyläkoulun säilyttämisen voi olettaa tukevan kylien elinvoimaisuutta, toisaalta lakkautettu kyläkoulu voi saada uuden elämän muussa käytössä ollen osa kylän maisemaa ja elinvoimaa.
- Koulukuljetukset säilyvät lähtökohtaisesti nykyisellä tasolla, joten ei merkittäviä ympäristövaikutuksia verrattuna nykytilaan. Yleisesti kunnan oppilasmäärien pienentyessä, koulukuljetuksia saattaa tarvita jatkossa nykyistä harvempi, millä on positiivisia ympäristövaikutuksia.
- Kouluruoan päivittäinen kuljetus lakkaa, millä positiivisia ympäristövaikutuksia.
- Koulutoiminnan loppuessa tulee ratkaistavaksi koulurakennuksen, sekä ulkoliikuntapaikkojen jatko.

Organisaatio ja henkilöstövaikutukset

- Isommassa yksikössä opettajat saavat helpommin kollegiaalista, pedagogista tukea työhönsä, lisäksi sijaistamisen haasteisiin on helpompi vastata.
- Yhdistelmätyöntekijän mahdollinen eläköityminen loppuvuodesta 2024 ajoittuu koulutoiminnan loppumisen kanssa yhteen, jolloin uuden yhdistelmätyöntekijän rekrytointitarvetta ei ole.

Taloudelliset vaikutukset

- Oppimateriaalikustannuksissa mahdollisuus säästöihin hankintojen keskittyessä - nyt erilliset materiaalivarastot jokaisella koululla.
- Oppikirjahankinnoissa mahdollisia kustannusvaikutuksia, mikäli kirjasarjojen synkronointi vaatii toimenpiteitä.
- 1–2 määräaikaisen luokanopettajan palkkakustannusten jääminen pois (riippuu palveluverkkoselvityksen kokonaisratkaisusta). Luokanopettajan laskennallinen vuosipalkkakustannus on 60 000 €/vuosi.
- Suuremmissa yksiköissä olevat taloudelliset resurssit voidaan kohdentaa paremmin oppimisympäristöjen kehittämiseen.
- Kuljetuskustannusten vaikutus marginaalinen, koska pääosin samat kuljetusreitit ajetaan kuin tällä hetkellä. Lisääntynyt oppilasmäärä reiteille huomioidaan isommalla kalustolla.
- Koulutoiminnan loppuessa vuosittaisista käyttötalouden kuluista jää pois n. 35 000 euroa (mm. siivous, ruokahuolto, kiinteistönhoito, palveluiden osto). Rakennuksen pakollisia vuosittaisia ylläpitokuluja jää n. 25 000 euroa, mikäli rakennus pidetään kunnan omistuksessa (lämmitys, sähkö, vakuutukset, vesihuolto, jätehuolto ym.)

Yritysvaikutukset

- Koulukuljetuspalveluita tarjoaville yrittäjille mahdollisesti hieman lisää ajokilometrejä.
- Suoria työllistämisaikutuksia tunnistetaan muutamalle toimialalle (kiinteistöhuolto sekä henkilökuljetukset).
- Vaikutukset melko pienet (sekä + että -).
- Välillisiä vaikutuksia ei tunnisteta olevan.
- Yrittäjät kokevat, että mahdollisilla kouluverkkomuutoksilla on vaikutusta työntekijöiden saatavuuteen, toisaalta haaste tunnistetaan ilman mahdollisia muutoksiakin.
- Muista kunnista viesti on, ettei kyläkoulujen roolia ole tunnistettu kriittiseksi tekijäksi työntekijöiden saatavuuden osalta.
- Absoluuttista faktaa ei suuntaan tai toiseen ole saatavilla.
- Mahdollisilla kouluverkoston muutoksilla on vaikutuksia yrityksiin, mutta vähäisessä määrin.
- Aihetta ei nähdä kovinkaan kriittisenä tekijänä.
- Voidaan nähdä myös mahdollisuutena.

Yhteenveto vaikutusten arvioinnista

	Plussat	Miinukset
Kuntalaisvaikutukset	Pysyväisluonteinen ratkaisu epävarmuuden sijaan. Opetuksen keskittäminen Lapunmäelle muodostaa kokonaisuuden, jossa tilat ja opetuksen resurssointi on mahdollista keskittää. Tuen ja opiskeluhuollon parempi saatavuus. Opetusryhmät ja opetus toteutetaan ikäluokittain. Laajempi HSM kerhotarjonta Lapunmäen yhtenäiskoululla.	Koulun toiminnan loppuminen kylältä voi haastaa kylän elinvoiman. Koulun oppilaat siirtyvät uuteen kouluun, osa koulukuljetusten piiriin. Koulumatkojen pidentyminen n. 6 km/suunta.
Ympäristövaikutukset	Opetuksen keskittämien Lapunmäelle on energiatehokkaampaa (uudempi rakennus, aurinkopaneelit).	Koulukuljetusten osalta ympäristövaikutukset marginaaliset.

	Vähenevät ruokakuljetukset vähentävät ympäristövaikutuksia. Koulukuljetusten osalta ympäristövaikutukset marginaaliset.	Koulutoiminnan loppuessa tulee ratkaistavaksi koulurakennuksen, sekä ulkoliikuntapaikkojen jatko.
Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset	1–2 määräaikaisen luokanopettajaresurssin väheneminen. Yhdistelmätyöntekijäresurssin väheneminen. Isommassa yksikössä opettajat saavat helpommin kollegiaalista, pedagogista tukea työhönsä, lisäksi sijaistamisen haasteisiin on helpompi vastata -> lisää henkilöstön pitovoimaa	Vakituisen henkilöstön toimipaikan vaihtuminen.
Yritysvaikutukset		Lv. 2025–2026 alkaen vähäisesti työllistäviä vaikutuksia voi jäädä pois mm. kiinteistönhuolto toimialalle. Mahdollisesti heikompi työvoiman saatavuus.
Taloudelliset vaikutukset	1–2 luokanopettajaresurssin väheneminen. Kiinteistön käyttötalous- ja investointikustannukset vähenevät, tai niitä jää kokonaan pois. Ruoan kuljetuskustannukset säästyvät.	